

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Schiffer András ügyvéd (címe) által képviselt Lehet Más a Politika (felperes címe) felperesnek, dr. Hajdu Krisztina ügyvéd (címe) által képviselt Magyar Villamos Művek Zrt. (alperes címe) alperes ellen, közérdekű adat kiadása iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2011. január 11. napján meghozott, 19.P.27.250/2009/11. számú ítélete ellen az alperes részéről 13. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal, hogy az alperest feljogosítja arra, hogy az ítélet rendelkező részének első pontjában kiadni rendelt és megjelölt dokumentumokból a jogszerű pénzügyi, gazdasági és piaci tevékenységre vonatkozó üzleti titkot felismerhetetlenné tegye.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 10.000 (tízezer) forint + áfa fellebbezési költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A felperes keresetében közérdekű adatok nyilvános közlése érdekében kérte az alperes kötelezését

- az Ernst&Young által készített „Az MVM csoport 2008. I. félévi tevékenységének évközi vizsgálata” című dokumentum;
- a Squire Sanders Legal Counsel Worldwide-Erős Ügyvédi Iroda által készített „Jelentés a Magyar Villamos Művek Zrt. I., nem engedélyesi tevékenységhez kapcsolódó ügyleteinek polgári jogi, munkajogi, társasági jogi és büntetőjogi vizsgálatáról a Magyar Villamos Művek Zrt. Felügyelőbizottsága számára” című dokumentum;
- amennyiben a fenti dokumentumok nem tartalmazzák az MVM Zrt. tulajdonában álló horvátországi Niker cég és a Jadran nevű cég közti szálloda-tranzakcióról szóló jelentést, ennek;

- a fenti dokumentumokat megelőző vizsgálatok költségeit összegző dokumentum kiadását.

A felperes előadta, hogy az alperesi társaság közfeladatot ellátó gazdasági társaság és a társaságban az állam által birtokolt társasági részesedés pedig állami vagyon körébe tartozik. Ilyen körülmények között az igényelt adatok az állami vagyonra és gazdálkodásra vonatkozó információk. Előadta, hogy a pert megelőző kérelmére az alperes a kért dokumentumok kiadását megtagadta.

Az alperes a felperes keresetének elutasítását kérte.

Álláspontja szerint nem gazdálkodik állami vagyonnal és egyéb közfeladatot sem lát el, ezért nem tartozik az adatvédelmi törvény hatálya alá. Utalt továbbá arra, hogy a felperes által kért adatok közérdekűnek nem minősülhetnek. Előadta továbbá, hogy a felperes által kért adatok mindenképpen üzleti titoknak minősülnek. Ezt azzal indokolta, hogy a dokumentumokban a társaság és az általa ellenőrzött társaságok gazdasági tevékenységére vonatkozó adatok szerepelnek és a kiadni kért adatok a társaságok villamosenergia-versenypiacon kifejtett tevékenységét érinti. A kiadni kért adatok olyan információkat is tartalmaznak, melyek az MVM Zrt. által ellenőrzött társaságok termelési tevékenységéhez kapcsolódnak. Az adatok nyilvánosságra kerülése azt eredményezné, hogy az érintett társaságok versenytársai megismernék az alkalmazott módszereket, technológiákat, illetőleg ezekre következtetni tudnának. A kiadni kért adatok közérdekből nyilvános adatnak minősítése nem lehetséges, mert az azt eredményezné, hogy a Zrt-nek teljesen átláthatóan kellene működnie. Mivel az alperesi társaság nem monopolhelyzetben lévő állami tulajdonú vállalat, indokolatlan ez a minősítés. Kifejtette, hogy a felperes által kért dokumentumok alapján a társaság úgy döntött, hogy feljelentést tesz ismeretlen tettes ellen, melynek folytán a büntetőeljárás jelenleg folyamatban van és a kiadni kért dokumentumok a büntetőeljárás anyagát képezik. Ezeknek megismerésére a büntetőeljárás szabályai is vonatkoznak. Mivel a nyomozás az eljárás nem nyilvános szakasza, a nyomozás iratai csak korlátozottan ismerhetők meg és nyilvánosságra nem hozhatók.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül adja ki a felperes részére

- az ERNST and YOUNG által készített „Az MVM csoport 2008. I. félévi tevékenységének évközi vizsgálata”, valamint a Squire Sanders Legal Counsel Worldwide-Erős Ügyvédi Iroda által készített „Jelentés az MVM Zrt. I., nem engedélyezett tevékenységhez kapcsolódó ügyleteinek polgári jogi, munkajogi, társasági jogi és büntetőjogi vizsgálatáról az MVM Zrt. Felügyelő Bizottsága számára” című dokumentumot.

- Amennyiben a fenti dokumentumok nem tartalmazzák az MVM Zrt. tulajdonában álló horvátországi Niker cég és a Jadran cég közötti szálloda-tranzakcióról készült jelentést, akkor ezen anyagokat is.

- Ugyanezen határidőn belül közölje a dokumentumok elkészítését megelőző vizsgálatok alperes oldalán felmerült költségét.

Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 20.000 forint + áfa perköltséget.

A le nem rótt 21.000 forint kereseti illetéket a Magyar Állam viselte az eljárás tárgyi illetékmentességére figyelemmel.

Az elsőfokú bíróság ítéletében ismertette az Alkotmány 2. § (1) bekezdését, 8. § (1) bekezdését, a 61. § (1) bekezdését, az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény 1. § (2) bekezdésének d) és e) pontját, a 3. §-át, 4. § (1) és (2) bekezdését, 5. § (1) és (2) bekezdését a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 75. § (1) bekezdésének, 81. § (1)-(4) bekezdéseiben foglalt szabályokat, a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény 1. § (1)-(3) bekezdéseinek, 1/A. § (1) bekezdésének, 2. § 4. és 5. pontjainak, a 19. § (1)-(3) bekezdéseinek, 19/A. § (1), (2) bekezdéseinek, a 20. § (1), (2), (4), (6) bekezdéseinek, 21. § (1), (2), (3), (5) és (7) bekezdéseinek szabályait, valamint a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) perbeli bizonyításra irányadó rendelkezéseit.

Utalt arra, hogy több eseti döntés és legfelsőbb bírósági ítélet is született már, amelyben a bíróságok megállapították, hogy az alperesi társaság az Avtv. hatálya alá tartozó szervezet. Jelezte, hogy hivatalos tudomása van a perek lényegi tartalmáról, mivel több ilyen ítéletet az eljáró tanács hozott. Arra a következtetésre jutott, hogy az állami vagyonról szóló törvény rendelkezése alapján állami vagyonnal történő gazdálkodás körében keletkezett adatok közérdekből nyilvános adatként minősülnek. Ugyanakkor közömbös az, hogy az alperesi társaság közfeladatot lát-e el, mert az adatvédelmi törvény felhatalmazása alapján külön törvény nyilvánította közérdekből nyilvános adatként ezeket az adatokat. Mindebből az következik, hogy a kért adatokat főszabályként közérdekből nyilvános adatként ki kell adni a kérelmezőnek.

Ennek nem gátja az sem, hogy jelenleg olyan büntetőeljárás van folyamatban, melynek iratanyagában a felperes által kért dokumentumok is szerepelnek. Ezekkel összefüggésben megállapította, hogy azok már az eljárást megelőzően, az eljárástól függetlenül keletkeztek, attól függetlenül léteznek. A perben tanúként meghallgatott tanú neve tanúvallomásával kapcsolatosan az elsőfokú bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy bűnüldözési és bűnügyi érdekekre kizárólag a nyomozó hatóság hivatkozhat eredménnyel, azonban a jelen perben az alperes nem a nyomozó hatóság. Erre tekintettel a nyomozás ténye az adatkiadási kötelezettséget nem érinti érdemben. Jelezte továbbá, hogy az alperes nincs elzárva attól, hogy az Avtv. 20. § (4) bekezdése alapján a kiadandó iratban a felperes által meg nem ismerhető adatokat felismerhetetlenné tegye.

Szükségtelennek ítélte az alperes által indítványozott titokvédelmi szakértő kirendelését, különös figyelemmel arra, hogy maga a bíróság sem ismerhette meg a kérdéses anyagot, így az esetlegesen elkészült szakértői anyag érdemi felülvizsgálatára sem lenne lehetősége. Hangsúlyozta, hogy az adatvédelmi jogszabály lehetőséget ad a ténylegesen üzleti titoknak minősülő adatok kitakarására azzal a korlátozással, hogy elsőbbséget élvez a közérdekű adatok nyilvánossága, illetve a közérdekből nyilvános adatok köre.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az alperes nyújtott be fellebbezést, melyben kérte a felperes keresetének elutasítását és perköltségben való marasztalását.

Előadta, hogy a felperes által kért dokumentumokat a társaság felügyelőbizottsága 2009. február 5. napi indítványára a titkos ügykezelésre vonatkozó belső szabályzat alapján üzleti titoknak minősítette. Ugyanakkor a dokumentumokkal kapcsolatosan a felügyelőbizottság a vizsgálatot lezárta és bűncselekmény gyanúja miatt eljárást kezdeményeztek, melyet jelenleg a Nemzeti Nyomozó Iroda folytat, amelynek részére a dokumentumokat átadták. A nyomozás, mint a büntetőeljárás nem nyilvános szakaszában keletkezett iratok nem hozhatók nyilvánosságra. Mindezek alapján tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a jogos hivatkozását a közérdekű adatszolgáltatás megtagadásának indokaként nem fogadta el. Tévesen értelmezte az elsőfokú bíróság a büntetőeljárás szabályait, mert egyrészről csak a jogszabály által feljogosított személy tekinthet be az iratba, másrészről pedig korlátozó rendelkezést tartalmaz a jogszabály arra nézve, hogy a sajtó számára is meg kell tagadni a felvilágosítást, ha az minősített adat védelmét sértené, vagy az eljárás eredményes lefolytatását veszélyeztetné. Utalt az eljárásban meghallgatott tanú vallomására is, aki kifejezetten úgy foglalt állást, hogy szakmai véleménye szerint sértené a nyomozás érdekeit, ha a kért adatok kiadásra kerülnének. Téves volt az az elsőfokú bírósági álláspont, mely szerint erre alappal csak akkor lehetne hivatkozni, hogy ha a nyomozó hatóság venne részt a perben, mint alperes. A dokumentumok nyilvánosságra hozatala hátráltathatná a nyomozást és lehetőséget nyújtana arra, hogy azok a személyek, akikkel szemben a nyomozás folyik, kivonják a magukat a felelősség alól. Ennek elkerülése sokkal inkább a köz érdeke, mint az iratok megismeréséhez fűződő érdek. Rámutatott arra, hogy a jogi képviselője által tett feljelentés egy részletes és terjedelmes tényfeltárás, amely bizonyítékok felsorolását és személyneveket is tartalmazó dokumentum. Így az eljárást megelőzően keletkezett iratok ugyanolyan jelentőséggel bírnak a nyomozás szempontjából, mint a nyomozás során keletkezett iratok és a nyomozás eredményességének biztosítása szempontjából ugyanolyan mértékű védelemben részesülnek, mint egyéb adatok.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

Előadta, hogy a perben a bíróság a megtagadás jogszerűségét vizsgálhatja. Az alperes nyilatkozatában érdemi indokot nem adott elő, csak általánosságban hivatkozott üzleti titokra. Büntetőeljárással összefüggő információ visszatartása csak a bírósági eljárás során merült fel, a megtagadó nyilatkozatban ennek nem volt nyoma. Hangsúlyozta, hogy nem egy büntetőeljárásban keletkezett iratot kért kiadni, és azt nem a hatóságtól igényelte és a minősített adat kérdése sem vetődött fel. Az üzletit titokkal kapcsolatosan fenntartotta az elsőfokú eljárás során tett nyilatkozatát. Álláspontja szerint helyesen utasította el az elsőfokú bíróság a szakértő igénybevételével kapcsolatban tett alperesi indítványt.

A fellebbezés nem alapos.

A másodfokú bíróság teljes egészében osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját, ezért ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta azzal, hogy szükségesnek tartotta az arról való kifejezett ítéleti rendelkezést, miszerint az alperes jogosult a kiadni rendelt dokumentumokból a jogszerű pénzügyi, gazdasági és piaci tevékenységre vonatkozó üzleti titkot felismerhetetlenné tenni.

Az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásánál irányadó jogszabályokra helyesen hivatkozott, azokat részletesen ismertette, ezért a másodfokú bíróság csak visszautal azokra.

Az alperes fellebbezésében foglaltak alapján elsősorban az volt vizsgálandó, hogy az alperes tevékenysége az Avtv. hatálya alá tartozik-e.

A Fővárosi Ítéltábla és a Legfelsőbb Bíróság is több eseti döntésében rámutatott arra, hogy az alperesi társaság állami vagyonnal gazdálkodik, és az ennek körében keletkező adatok közérdekűek, illetve közérdekből nyilvánosnak minősülnek. Az elsőfokú bíróság ezzel azonos megállapítása helytálló volt, ezért az alperesi társaság esetében alkalmazandók voltak az Avtv. közérdekű adat kiadására vonatkozó szabályai.

A Fővárosi Ítéltábla rámutat arra, hogy az alperesi társaság az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény melléklete szerint az állam tulajdonában álló vállalkozás.

A jogszabály 1. § (2) bekezdése d) és e) pontjai szerint állami vagyon az állam tulajdonában lévő értékpapír, valamint az államot megillető társasági részesedés és más vagyoni értékű jog.

A törvény 5. § (1) bekezdése kimondja, hogy közérdekből nyilvános minden, az állami vagyonnal való gazdálkodásra és az azzal való rendelkezésre vonatkozó, közérdekű adatnak nem minősülő adat. Külön törvény az adat megismerhetőségét korlátozhatja.

A (2) bekezdés szerint, az állami vagyonnal gazdálkodó vagy azzal rendelkező szerv vagy személy a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló törvény szerinti közfeladatot ellátó szervnek vagy személynek minősül.

Ezen szabályok alapján egyértelműen megállapítható, hogy az alperesi társaság olyan állami vagyonnal gazdálkodó és rendelkező szervezet, amely közfeladatot ellátó gazdasági társaság, és az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény kifejezett rendelkezése alapján az Avtv. hatálya alá tartozó szervnek minősül.

Az alperes, mint az Avtv. 19. § (1) bekezdésének alkalmazása szerint közfeladatot ellátó szerv, e szabály szerint köteles elősegíteni és biztosítani a közvélemény pontos és gyors tájékoztatását a feladatkörébe tartozó ügyekben. Ennek keretében az Avtv. 19. § (3) bekezdése alapján lehetővé kell tennie, hogy a kezelésében levő közérdekű adatot bárki megismerhesse.

Az elsőfokú bíróság helyesen vizsgálta és értékelte az alperes által a perben tett hivatkozásokat.

A felperes által kiadni kért dokumentumok nyilvánvalóan nem a büntetőeljárás során keletkeztek, hanem azok alapul szolgáltak a feljelentés megtételéhez. Az alperes kezelésében levő, önálló adat-minőséget nem befolyásolhatja az, hogy egy eljárásban felhasználásra kerülnek. Ugyanakkor nincs olyan egyediségük sem, ami a büntetőeljárásban való felhasználás miatt kizárná azt, hogy az alperes rendelkezzen ezekkel. Nem osztotta ezért a másodfokú bíróság az alperes fellebbezésében foglaltakat. Az alperes nem hivatkozhat közérdekű információkat tartalmazó

dokumentumokkal kapcsolatosan, harmadik személy által folytatott eljárás érdekeire, mert jogszabály nem tilalmazza, az adott eljárásban ugyan felhasznált, de nem az ebben az eljárásban keletkezett iratok, eredeti adatkezelő által történő, közérdekű adatkérés keretében való kiadását. Az Avtv. 19. § (3) bekezdésében foglalt korlátozások (minősített adat, közérdekű adatok nyilvánosságának törvény általi korlátozása) a perbeli esetben nem voltak megállapíthatók.

Az üzleti titokkal kapcsolatos alperesi hivatkozás tekintetében is helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság.

Elfogadható, hogy az alperes, mint piaci szereplő rendelkezik üzleti titkokkal, és a kiadni kért adatok körét tekintve az is fennállhat, hogy a felperes által kiadni kért dokumentáció ilyet tartalmaz. Az alperes az energiapiacra elfoglalt pozíciójára figyelemmel sem kötelezhető arra, hogy működése a jogszabályok által is biztosított korlátozások ellenére teljesen átlátható lenne. A másodfokú bíróság álláspontja szerint azonban az alperes által felajánlott szakértői bizonyítás a perbeli esetben nem megfelelő módja annak, hogy az alperes a kiadni kért adatok vonatkozásában a kiadásra való kötelezettség alóli mentesülés miatt az üzleti titok létezését igazolja. Szakértői bizonyítás esetén szakértő ugyan jogosult lenne az adatokat vizsgálni, ugyanakkor az eljáró bíróság és az adatokat kérő felperes az iratokba nem tekinthetne be, és a szakértői véleményről a bíróságnak így kellene állást foglalnia.

Önmagában az a hivatkozás, hogy a kiadni kért adatok üzleti titkot tartalmaznak, olyan általános jellegű hivatkozás, amely az adatok tényleges ismerete nélkül kifejezetten a felperesi megjelölésből kiindulva lehetőséget ad olyan következtetés levonására, hogy ez alapján az alperesi adatkiadás megtagadásának jogszerűsége a kért adatok teljességére vonatkozóan nem állapítható meg.

A követendő alperesi magatartást érintően helyesen utalt az elsőfokú bíróság arra, hogy az Avtv. 20. § (4) bekezdése lehetőséget nyújt arra, hogy az adatkiadás során az üzleti titkokat a kiadni köteles fél felismerhetetlenné tegye. A másodfokú bíróság azonban ezt az ítélet rendelkező részéhez tartozó döntésnek értékelte és az ítélet rendelkező részében tartotta szükségesnek rögzíteni.

Nem volt elfogadható az alperes Ptk. 81. § (2) bekezdésére való utalása sem.

A Ptk. 81. § (2) bekezdésében foglalt üzleti titok kizárólag a jogszerű pénzügyi, gazdasági és piaci érdekek sértésének, vagy veszélyeztetésének esetére került megállapításra. Az alkalmazhatóság további feltétele a titokban tartás érdekében tett intézkedés is. Ezzel kapcsolatosan hivatkozott arra az alperes, hogy felügyelőbizottsága az iratokat titokká minősítette, saját szabályzata alapján.

Mivel maga az alperes a keletkezett dokumentumok alapján büntetőeljárás lefolytatása érdekében feljelentést tett, nyilvánvalóan a kiadni kért iratoknak van olyan tartalma is - figyelemmel az üzleti titok fogalmának meghatározására -, ami nem a jogszerű érdekek körébe sorolható. A másodfokú bíróság ezért az ítélet rendelkező részében határozott arról is, hogy az alperes kifejezetten a jogszerű tevékenységével kapcsolatos üzleti titok felismerhetetlenné tételére jogosult.

A felperes az Avtv. 20. § (1) bekezdése alapján jogosult volt a közérdekű adatok kiadását igényelni, amelynek teljesítését az alperes teljes egészében jogszerűen nem tagadhatta meg.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a felperes fellebbezési költségét a Pp. 239. § utaló szabálya és a 78. § (1) bekezdése alapján viselni kell. A költség a felperesi jogi képviselőt a 32/2003. (VIII. 22) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a) pontja és (5) bekezdése alapján megillető ügyvédi munkadíjból áll.

A per tárgyi illetékmentessége miatt a feleknek illetékfizetési kötelezettsége nem keletkezett.

Budapest, 2011. április 28.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

. Kisbán Tamás s.k.. Győriné dr. Maurer Amália s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő